

Formeel advies Elia inzake Haulogy's techno-
economische analyse die de biedingen en de uitslag
van de Y-4 veiling voor periode van
capaciteitslevering 2025-2026 onderzoekt.

Elia – Juni 2022

Inhoudstafel

1.	Inleiding	3
2.	Advies rond concrete aanbevelingen	4
2.1.	RF01 – Indexering van de Strike Price	4
2.3.	RF03 – Procedure om de “OUT” aard van een opt-out te vermelden	6
	1° Verklaring van de “OUT”-aard van de opt-out in Y-4	6
	2° Vervroeging van de deadline voor de aankondiging van definitieve (of tijdelijke) buitenwerkingstelling (of structurele vermindering) & 3° Buitenwerkingsstelling of structurele vermindering indien bod niet weerhouden in Y-1	6
2.4.	RF04 – De methodologie voor de berekening van de maximumprijs voor een Y-1 veiling aanvullen	7
	1° - Kalibratie van de vraagcurve: lijst met referentietechnologieën	7
	2° - Kalibratie van de vraagcurve: weglaten van de vraagrespons (DSR)	7
2.5.	RF05 – Criterium op de minimumdrempel	7
2.6.	RF06 – Verduidelijking van de definitie van “Linked Capacities”	8
3.	Algemene reflectie met betrekking tot de concrete aanbevelingen	9

Inleiding

Zoals voorzien in artikel 23 §10 van het koninklijk besluit van 28 april 2021¹ is Elia bevoegd om advies uit te brengen over het consultatieverslag opgesteld door FOD Economie (Algemene Directie Energie) rond de techno-economische analyse van Haulogy die de biedingen en de uitslag van de Y-4 veiling voor periode van capaciteitslevering 2025-2026 onderzoekt.

*“§ 10. De Algemene Directie Energie voert na de eerste veiling in het voorjaar van 2022, en nadien elke twee jaar, een techno-economische analyse uit die de biedingen en de uitslag van de veiling onderzoekt. Hierin zal in het bijzonder het effect van de terugbetalingsverplichting onderzocht worden. De Algemene Directie Energie legt de analyse ter openbare raadpleging voor. De analyse en het consultatieverslag worden door de AD Energie **voor advies voorgelegd aan de commissie en de netbeheerder**, die hun advies aan de Minister van Energie bezorgen binnen dertig dagen na ontvangst van de analyse en het consultatieverslag.”*

Elia bevestigt dat dit advies kan beschouwd worden als niet-confidentieel en bijgevolg publiek mag worden gemaakt.

¹ Koninklijk besluit tot vaststelling van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme

2. Advies met betrekking tot de concrete aanbevelingen

In dit hoofdstuk geeft Elia advies over de concrete aanbevelingen gedaan in het consultatieverslag opgesteld door FOD Economie (Algemene Directie Energie) rond de techno-economische analyse van Haulogy die de biedingen en het resultaat van de Y-4 veiling voor periode van capaciteitslevering 2025-2026 onderzoekt.

2.1. RF01 – Indexering van de Strike Price

Eerst en vooral wenst Elia te herinneren aan de belangrijkste doelstelling van het door België gekozen mechanisme van betrouwbaarheidsopties op basis van een terugbetalingsverplichting, zijnde het vermijden van “windfall profits” voor de capaciteitsleveranciers. Deze terugbetaling mag echter geenszins de risico’s voor de deelnemers onnodig vergroten, gezien dit kostenverhogend zou kunnen werken of zelfs zou kunnen leiden tot de niet-deelname aan het mechanisme. De modaliteiten van de terugbetalingsverplichting en de kalibratie van de parameters die het niveau van de terugbetalingsverplichting bepalen (de uitoefenprijs en de referentieprijs) moeten bijgevolg het stabiele investeringsklimaat dat het CRM beoogt vrijwaren.

Gezien elektriciteitsprijzen altijd in twee richtingen kunnen evolueren, kan een indexatie van de uitoefenprijs ook bijkomende risico’s voor investeerders introduceren in geval van dalende elektriciteitsprijzen, wat vermeden wordt via de ex-ante bepaalde (dus voorafgaand aan de veiling) en vaste uitoefenprijs.

Echter, een disproportionele terugbetalingsverplichting creeert ook significante bijkomende risico’s voor investeerders, wat het stabiele investeringsklimaat en de bankabilty van investeringsprojecten in het gedrang zou kunnen brengen. De uitoefenprijs moet, zoals bepaald in het KB Methodologie, gekalibreerd worden zodat er een redelijke kans bestaat dat deze door de referentieprijs wordt bereikt. Een uitoefenprijs die continu overschreden zou worden, zou niet voldoen aan dit criterium en zou bijgevolg onnodige risico’s creëren voor de capaciteitsleveranciers. In het kader van de huidige evoluties van de elektriciteitsmarkt begrijpt Elia de bezorgdheden die FEBEG aanhaalt in haar reactie op de publieke consultatie.

Omwille van bovenstaande begrijpt Elia de aanbeveling van Haulogy om de indexatie van de uitoefenprijs toe te passen op alle contracten en vanaf het eerste leveringsjaar. Gezien de ontvangen feedback van marktpartijen in de publieke consultatie en in het kader van de huidige marktomstandigheden, is Elia er echter nog niet van overtuigd dat de door Haulogy geformuleerde aanbeveling volledig tegemoet komt aan de hierboven geformuleerde bezorgdheden en een voldoende stabiel investeringsklimaat garandeert. Alvorens een aanpassing aan het design van de terugbetalingsverplichting door te voeren, lijkt het Elia dan ook aangewezen om meer uitgebreid in gesprek te gaan met alle relevante marktpartijen, bijvoorbeeld in de Working Group Adequacy. Alternatieven voor de door Haulogy

geformuleerde aanbeveling zouden bijvoorbeeld een aanpassing van de indexatieformule, met als doel het effect van de stijgende/dalende elektriciteitsprijzen uitgebreider mee te nemen, of een wijziging van de modaliteiten voor de stop-loss kunnen omvatten. Het is immers het geheel aan modaliteiten dat de impact voor de marktpartij bepaalt en niet één modaliteit in isolement bekeken.

Ten slotte wenst Elia op te merken dat het vooralsnog niet duidelijk is of de aanbeveling ook een retro-actieve toepassing van de aanpassing van de indexatie van de uitoefenprijs beoogt. Indien dit wel het geval zou zijn, zou Elia aanbevelen om eerst verder te onderzoeken of dergelijke retroactieve aanpassing voor bestaande contracten juridisch mogelijk is, gezien de mogelijks significante impact op de betalingsverplichtingen van de capaciteitsleveranciers (die in twee richtinging kan evolueren, zoals hierboven aangegeven).

Conclusie

In het kader van de gewijzigde marktomstandigheden, begrijpt Elia de aanbeveling rond de indexatie van de uitoefenprijs vanaf de eerste periode van capaciteitslevering, zowel voor capaciteitscontracten van één jaar als meerdere jaren. Echter introduceert dit ook bijkomende risico's voor investeerders.

Om deze redenen lijkt het Elia aangewezen om de modaliteiten van de terugbetalingsverplichting in detail te herbekijken met de marktpartijen om te garanderen dat deze niet belemmerend werken voor de deelname aan de CRM of dat er onnodige risico's gecreëerd worden.

2.2. RF02 – Reductie van de IPC Y-1

Elia meent dat een reductie van de IPC Y-1 mogelijks tot een concurrentieel nadeel leidt voor technologieën die pas in Y-1 voldoende vooruitzicht hebben om te kunnen beslissen over hun deelname. Het lijkt dan ook discriminerend om dergelijke projecten te onderwerpen aan een lagere IPC Y-1 dan andere projecten die reeds in Y-4 kunnen meedoen. Anders gesteld, de reductie van de IPC Y-1 zou algemeen gelden in een poging om projecten te incentiveren om reeds in de Y-4 veiling deel te nemen, terwijl dit voor bepaalde projecten geen optie of minstens nadelig is. Elia stelt zich dan ook de vraag of het "level playing field" voldoende gegarandeerd blijft indien deze projecten met een lagere IPC geconfronteerd zouden worden.

Daarnaast zou dit voorstel mogelijks kostenverhogend kunnen werken, in de mate dat een gereduceerde IPC in Y-1 bepaalde capaciteit zou kunnen verplichten tot een IPC derogatie proces of mogelijks zelfs uitsluit van deelname indien zij het niet zien zitten om tot dergelijk IPC derogatie proces over te gaan. Het proces van derogatieaanvraag zou in zo'n geval beschouwd kunnen worden als een structurele toegangsbarrière tot het mechanisme, terwijl het veeleer bedoeld was om in uitzonderlijke gevallen soelaas te bieden.

Ten slotte wenst Elia op te merken dat dit voorstel niet in lijn is met het principe van de bepaling van de IPC zoals bepaald in artikel 16, §1 van het Koninklijk Besluit betreffende volume en

parameter bepaling². Deze bepaling stelt dat de IPC gelijk is aan de "missing-money" van de bestaande technologie met het hoogste "missing-money". Het lijkt Elia niet logisch dat op deze waarde een verdere reductie wordt toegepast.

2.3. RF03 – Procedure om de “OUT” aard van een opt-out te vermelden

1° Verklaring van de “OUT”-aard van de opt-out in Y-4

Met het oog op de doelstelling van de opt-out regels, namelijk om volumes die niet wensen deel te nemen of niet kunnen deelnemen aan de CRM correct te beschouwen wat betreft bijdrage richting bevoorradingszekerheid, kan Elia zich vinden in het uitbreiden van de opt-out OUT opties, voor zover deze gebaseerd kunnen worden op waarachtige informatie.

2° Vervroeging van de deadline voor de aankondiging van definitieve (of tijdelijke) buitenwerkingstelling (of structurele vermindering) & 3° Buitenwerkingsstelling of structurele vermindering indien bod niet weerhouden in Y-1

Elia meent dat het aangewezen kan zijn om de procedure voor de aankondiging van definitieve (of tijdelijke) buitenwerkingsstelling (of structurele vermindering), zoals bepaald in artikel 4bis van de Elektriciteitswet, te herbekijken in het kader van haar globale doelstelling en rekening houdend met het gebruik van deze aankondigingen richting de volume bepaling voor de CRM veilingen. In dit kader meent Elia dat het nuttig zou zijn om zowel de mogelijkheden tot aankondigingen (definitief vs. tijdelijk) te herbekijken, als de uiterste termijnen voor de aankondigingen.

² Koninklijk besluit van 28 april 2021 tot vaststelling van de paramaters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme

2.4. RF04 – De methodologie voor de berekening van de maximumprijs voor een Y-1 veiling aanvullen

1° - Kalibratie van de vraagcurve: lijst met referentietechnologieën

Elia ziet de toegevoegde waarde van een betere afstemming tussen de technologieën die in aanmerking worden genomen voor de kalibratie van de vraagcurve en de technologieën die daar in de praktijk aan kunnen deelnemen. Omwille hiervan gaat Elia akkoord met het voorstel om de lead time in acht te nemen bij de bepaling van de referentietechnologieën ter kalibratie van de maximumprijs. Het zou immers niet consistent zijn om op basis van een technologie die niet ontwikkeld kan worden binnen de lead time van de veiling (cf. Y-1) de net-CONE te berekenen en dus de vraagcurve te bepalen.

Conclusie

Elia gaat akkoord met deze aanbeveling, maar wenst te verduidelijken dat de werkwijze consistent moet worden toegepast voor de bepaling van de vraagcurve.

2° - Kalibratie van de vraagcurve: weglaten van de vraagrespons (DSR)

Vooreerst wenst Elia te verwijzen naar haar eerdere adviezen op de voorstellen van de CREG voor de intermediaire waarden betreffende de kalibratie van de vraagcurves voor T-4 veiling voor 2025-2026 en T-4 veiling voor 2026-2027. Deze adviezen liggen volledig in lijn met de aanbeveling van Haulogy in verband met het uitsluiten van vraagrespons als referentietechnologie. Zoals in het eerder advies reeds uitgebreid uiteengezet, zou de selectie van vraagrespons als referentietechnologie de technologieneutraliteit en de bevoorradingszekerheid van het CRM immers in het gedrang kunnen brengen.

Echter wenst Elia wel te benadrukken dat het uitsluiten van de vraagrespons als referentietechnologie geenszins impliceert dat vraagrespons niet zou mogen/kunnen deelnemen aan de CRM. Integendeel, het zou de deelname van vraagrespons zelfs moeten bevorderen. Gezien de heterogeniteit van de kosten voor DSR, zou de selectie van DSR als referentietechnologie kunnen leiden tot het uitsluiten van belangrijke vraagrespons volumes.

Conclusie

Elia gaat akkoord met deze aanbeveling, maar wenst te verduidelijken dat de werkwijze consistent moet worden toegepast voor de bepaling van de vraagcurve en dus niet enkel voor het bepalen van de maximumprijs.

2.5. RF05 – Criterium op de minimumdrempel

Deze aanbeveling moet bekeken worden vanuit het aspect van kosten-baten. Namelijk, welke voordelen, zoals een nauwkeuriger overzicht van de beschikbare capaciteit of toegevoegde waarde aan adequacy, staan er tegenover een heel sterk verhoogde workload voor alle betrokken partijen?

Elia meent dat het veranderen van de minimumdrempel naar non-derated capaciteit niet tot een significante toename in deelname aan de CRM zal leiden. Daarentegen zorgt de aanpassing naar non-derated wel voor stabiliteit voor de marktpartijen, aangezien de verplichting tot deelname niet meer afhankelijk is van de (potentieel wijzigende) derating factor. Deze aanbeveling kan mogelijks ook tot een reductie van de onzekerheid en een nauwkeurigere inschatting van de aanwezige volumes (Opt-Out “IN”) leiden doordat een groter gedeelte van de capaciteiten expliciet in kaart wordt gebracht.

Aan de andere kant zal dit zeker leiden tot een significant verhoogde workload voor alle betrokken partijen, zelfs indien het Fast Track Prequalification Process gevolgd wordt. Gebaseerd op het aantal additionele capaciteiten die door de verplichting aan de prequalificatie zouden moeten meedoen, voornamelijk SMEs in plaats van grote bedrijven, zou deze workload zelfs x7 tot x15 kunnen gaan. De marktpartijen die vanwege deze aanbeveling wel moeten deelnemen aan de prequalificatie en dus een additionele workload zullen hebben, zijn mogelijks ook marktpartijen die minder ervaring hebben met deze procedures. Daarnaast zullen veel van deze capaciteiten aan het DSO net gekoppeld zijn, waarbij voor een Fast Track de NRP berekend moet worden samen met de DSO. In dit geval is sterke betrokkenheid of direct beheer van deze partijen door de DSOs cruciaal. Daarnaast moet het huidige team en de huidige tools, tenminste aan de kant van Elia, volledig herbekeken worden om deze additionele workload aan te kunnen.

Elia vraagt zich af of de vooropgestelde doelstelling ook zou kunnen bereikt worden door de deelname aan de CRM voor capaciteiten <1MWd optioneel te maken. Dit geeft partijen die in het huidige design niet individueel kunnen deelnemen de mogelijkheid om te prequalificeren en te bieden in de CRM, zonder een marktbrede verplichting.

Elia wenst ten slotte nog mee te geven dat, indien het oorspronkelijke voorstel verder bekeken wordt, een verlaging van de minimal bidding volume ook nodig is, aangezien 1MW non-derated zich bij verschillende technologieën mogelijks vertaalt in slechts 0,1MWd.

Conclusie:

Elia wijst erop dat het voordeel van de verlaging van de minimumdrempel, namelijk de toegevoegde waarde naar adequacy toe, slechts beperkt zal zijn ten opzichte van de zeer significante additionele workload voor alle betrokken partijen. Elia vraagt zich of ah het optioneel maken van de deelname aan de CRM voor volumes onder een bepaalde minimumdrempel (1MWd) niet beter tegemoetkomt aan de zorgen geïdentificeerd door Haulogy.

2.6. RF06 – Verduidelijking van de definitie van “Linked Capacities”

Elia kan zich vinden in een verdere verduidelijking van de definitie van “Linked Capacities”. Als dit gebeurt door de CREG in het KB Investeringsdrempels zal Elia deze definitie overnemen richting de Werkingsregels. Elia wenst er daarnaast wel voor te waarschuwen dat er zorg moet gedragen worden dat de nieuwe verwoording geen enkele vorm van “gaming” toelaat en dat dit expliciet opgevolgd moet worden.

3. Algemene reflectie met betrekking tot de concrete aanbevelingen

Door veel partijen werd deze studie als milestone gezien, een moment waarop alle bezorgdheden, vragen en reflecties met betrekking tot de CRM aan bod zouden komen en beantwoord zouden worden. Op basis van de reacties van de marktpartijen op deze studie, merkt Elia dat niet op alle aangehaalde aspecten een toereikend antwoord is gegeven. Elia wil van deze opportuniteit gebruik maken om voor de openstaande bezorgdheden, zoals ook vermeld in de reacties op de individuele aanbevelingen, een design review te organiseren met de relevante marktpartijen in de Working Group Adequacy.

Daarnaast wilt Elia aanhalen dat er, ter ondersteuning van de integratie van de aanbevelingen in de Functioneringsregels, nog een grondige analyse en bespreking moet gebeuren met alle betrokken partijen. Deze stap is cruciaal om te verzekeren dat deze aanbevelingen op een eenduidige en correcte manier ingevoerd worden, zonder ongewilde neveneffecten of de mogelijkheid tot “gaming”.